

de komme hjem. Jeg vil nu ikke haabe, at vi skulle faae en Gyndflod af Landbrugs-skoler — hvilken Fære kunde ligge nær, særlig før det sidste Vædringsforslag, som er kommet frem til Loven fra det ærede Medlem, saa før; thi der er en hel Del smaa Højskoler, som ikke kunne trives godt, og for hvem det kunde ligge nært at slaa over til at blive Landbrugs-skoler, og paa den Maade kunde vi faae altfor mange — jeg haaber det som sagt ikke, men naar vi kunne faae nogle gode store Skoler nogenlunde spredte over Landet, hvor Hensynet til de almindelige Naturforhold kunde gjøre sig gjældende og sætte sin Frugt, tror jeg, det vilde være gavnligt. Dette ligger nu i vort Vædringsforslag, at vi paa Finantsloven sige: Nu tage vi ikke Hensyn til Mængden alene paa Sjælland, men vi støtte de forskjellige Egne af Landet. Vædringsforslaget under Nr. 20 er stille af mig ene. Jeg skal med Hensyn til dette tillade mig at udtale, at hele Udvalget med Undtagelse af mig er fornøiet med det Stykke af § 5, der angaar Understøttelse til Eleverne, og det gaar jo ud paa, at der skal fra Statskassens Side ydes et Tilskud af 20 Kr. pr. Larslev; men som Basis for at faae at vide hvor meget, skal man tage Elevertallet Aaret i Forveien. Se, dersom det nu bare gjaldt vore Folkehøjskoler i dette Øieblik, var jeg ikke bange for det; thi for Tiden have vi en Mængde Elever i Højskolerne, og skulle vi altsaa tage Antallet som Norm for det næste Aar, kunde det vel nok omtrent siges at være henimod det Normale; men skulde vi for vore Landbrugs-skoler, som endnu ere saa og smaa, men som jeg haaber skulle blive baade større og bedre og mere besøgte, tage Elevertallet for i Aar og lægge det til Grund for, hvor stor en Kapital der skal udbetales næste Aar, saa bliver det, da vi maatte allerede nu til Efteraaret faae en Del nye, let en altfor lille Sum, og saaledes vil det gaa, saa længe Skolerne ere i Opgaaen. Det staar altsaa for mig, at det vil være for lidt, hvad vi give i det første Aar. Man kunde jo ogsaa tænke sig, at der var Tider, hvor der var for mange, og hvor Tilskudet virkelig var for stort efter Antallet af Elever; thi det, at der er et vist Antal Elever paa en Skole, borger jo ikke for, at det er Halvdelen, der er fattig. Det kan være, at $\frac{3}{4}$ ere fattige eller maatte kun $\frac{1}{10}$ er det. Man vil altsaa altid komme til at lægge et Støn i den Autoritets Haand, som skal afgjøre det. Derfor har jeg tilladt mig at foreslaa, at det skulde være 20 Kr. pr. trængende Elev. Er der altsaa 1,000, faae de 1,000 20 Kr. pr. Maaned; er der 500, faae kun

500 det, og er der 100, faae 100 det. Men saa siger man: Hvorledes faae vi denne Træng konstateret? Det havde jeg ment meget godt kunde lægges i Amtsrådet's Haand. Man kunde jo sige, Ansøgningerne fra de trængende Elever indsendes til Amtsrådet, det gennemgaar dem og siger: der er indkommet 50 Ansøgninger, men der er i Virkeligheden kun 40 Trængende. Nu veed jeg meget godt, at man vil sige, at det er farligt at lægge denne Sag i Amtsrådet's Haand; thi det kunde let sige: der er 50 Ansøgere, i Virkeligheden kun 40 trængende, men nu sige vi, der er 45, det er ikke værdt at tage det saa nøie, da vi ikke selv skulle betale det. Jeg tror ikke, man behøver at nære en saadan Mistillid til Amtsrådet, og selv om der kom en enkelt for meget med, saa var den Ulykke jo ikke saa stor. Efter de Herrers Forslag er man aldrig fikker paa, hvad de skulle have, og om den Sum, der uddeles, er passende for det Aar, hvori den uddeles. Det er derfor, jeg har tilladt mig at stille dette Vædringsforslag. Forslaget under Nr. 21 gaar blot ud paa en Underændring til Flerतालets Forslag. Flerताल har nemlig foreslaaet, at Uddelingen skal ske igennem Skoleraadet. Jeg tænker mig, at man er gaaet denne Vej, fordi man er gaaet ud fra, at Uddelingen til de nuværende Højskoler sker igennem Skoleraadet, men jeg er dog bange for, at der er nogen Forskjel. Højskolerne ere dog betragtede som noget mere Mandeligt og have saaledes noget mere med Kirken at gjøre. Skoleraadene have, om end maatte temmelig svagt, et vist Skær af Kristelighed. Man har jo Provsterne siddende der, de maa ganske vist ikke stemme, men det, at de kunne anbefale baade Denne og Hin, har ikke saa Lidt at sige. Men det Næste er, at man siger: her i Skoleraadene ere Byerne repræsenterede. Jeg vil nu spørge: have de Herrer egentlig tænkt, hvad dette vil sige? Lad os sætte i de Amtsråd, hvor det staar saaledes, at de to Retninger, der engang have gjort sig gjældende, og ville vedblive at gjøre sig gjældende, staa lige med Hensyn til Medlemmer, og at man saa faar en Forøgelse af en, to, tre eller fire Medlemmer, ligesom der er Kjøbstæder til i Amtsrådsredsene, og at de altsaa skulle være meddelagtige i Uddelingen, saa bliver det i Virkeligheden Kjøbstæderne, der faae Overtaget paa dette Omraade, trods det, at, dersom man vil se efter — og vi have jo statistiske Oplysninger — saa vil man se, at det kun er en meget lille Part, der fra Kjøbstæderne søger Højskolerne, og at den største Part af dem, der søge Højskolerne, er Folk, der høre hjemme paa Landet, men